

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

A debreceni színház jövője.

(Sz.) A jövő évben újból kiírják a debreceni színház működési engedélyére a pályázatot. Ennek a pályázatnak az eredményétől függ, hogy debrecen színészetére egy szebb, boldogabb jövő hajnalodása köszöntsön rá s épen ezért jó előre el kell készülni a pályázatra.

Nem egyes pályázó színigazgatók személyéről van itt szó, — ez majd egy későbbi kérdés megoldását fogja képezni, hanem a színház átalakításának ügyéről s ezzel kapcsolatosan a színház jövő igazgatójával kötendő szerződés, új megállapodásokra fektetett megkonstruálásáról.

Debrecenben ugyanis a viszonyok anynyira megváltoztak, hogy a most hatályban levő szerződés alapját képező pontozatok mellett városunk színészetének jobb, szebb jövődjét egyáltalán nem biztosíthatjuk, megnyugtató bázisra nem fektethetjük.

Ma már a közönség fejlettebb izlése olyan igényekkel lép fel a színigazgatóval és társulatával szemben, hogy a színház jövedelmezősége alig bírná meg azokat a terheket, a melyekkel eme igényeknek megfelelő művész-személyzet fentartása megterhelné a színigazgatót, viszont a város által készpénzbeli és természetben nyújtott szubvencióval céltalanul terheljük meg a város

háztartását. E mellett a bérelni szándékozó közönség egy nagy része nem tud megfelelő helyhez jutni a színházban.

A színház bérlete nem egészen 60,000 korona. De e mellett a debreceni színházi nézőtér összes helyeinek napi elárusításban kibocsájtott belépőjegyeiből nem vehet be *bérletes* napon többet az igazgató 500 *bérletszünetes* napokon 1000 koronánál.

Rendes bérleti napokon az előkelő páholyokhoz egyáltalán nem lehet hozzájutni, a támlásszékek első négy sorában pedig 6—8 helyet kivéve, szintén bérelve van minden hely. A hét hat napján a 2 korona 40 filléres helyek tehát csak a színigazgató és közönség illuziójában léteznek, miután a bérlők azokat 1 korona 60 fillért foglalják le maguknak. Ugyanilyen arány áll fenn a páholyjegyek áránál, miután az előkelőbb páholyokért a rendes napi-árfolyam csak az egyetlen vasárnapi estére tartatik fenn ugyszintén a földszint többi jobb helyeinél is.

Hogy a debreceni közönség igényének megfelelő művészi személyzet biztosítható, a mai színészarak, jogdíjak mellett, ilyen körülmények között, képtelen kívánság.

Első feltétel tehát a debreceni színház nézőterének befogadási képességét, a színház jövedelmezőségét emelni. Kérdés most már, hogy lehet-e a mostani színházat célszerűen étalakítani, vagy

ugyanazért a pénzért nem e lehet új színházat építeni s a mostanit föntartani hangversenyek, más művészi produkciók, táncvigalmak stb. számára. Ezt a kérdést megfelelő szakértelemmel oldják meg az arra illetékesek, ennek elbírálására hivatottak.

A városi szubvenციót meg kell szüntetni egyszer s mindenkorra, s azt az összeget a fenti célra felhasználni, addig is míg annak lekötése szükséges.

A színházat pedig tessék vállalkozó színigazgatónak kiadni megfelelő bérösszegért. A város, mint erkölcsi testület kikötheti magának azt, hogy meddig mehet a színigazgató az erkölcsi színvonal betartásában a jegyek árának fel-emelésében s hogy mennyi klasszikus dráma, vígjáték, opera, operett, népszínmű nép- és ifjúsági előadást köteles tartani a színigazgató egy esztendőben. Egyébként az igazgató intézkedhetik saját hatáskörében s amint vet, úgy arat. Debrecenben ma már a színház közszükségletet képez s a szerint boldogul, vagy bukik az igazgató, amint a közszükségletnek eleget tesz, vagy nem tesz. A színházi-szerződés pedig a mostaninál rövidebb időre kell kötni. Vállalkozó igazgató mindenkor bőven fog akadni, hiszen Debrecen híres színházszeretőtéről.

Ilyen feltételek mellett kell jó előre készülni a színház-pályázatra, ezen az alapon biztosíthatjuk csak a debreceni színészet szebb, boldogabb jövődjét.

Erénymentés.

— A „Debreczen” eredeti tárczája. —
Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

Történik a budapest—kolozsvári gyorsvonat egyik első osztályú fülkéjében. Szereplő személyek: Egy fiatal nő, egy ur és még egy ur.

A fiatal nő (orrai éró fátyollal ül az ablak mellett és szórakozottan dobol az üveglapon. A kupében ülő urakat észre sem veszi.)

Az egyik ur. (Az asszonnyal szemközt foglal helyet és kéjeleg az Alföld szépségében. Néha egy-egy gulya különösen megnyeri tetszését, nagyot csettint a nyelvével, de a tekintete, bárhova is pillant, mindig a szép nőn pihen meg.)

A másik ur (csendesesen huzódik meg a bejárat mellett, kezében egy angol újsággal.)

Az egyik ur (inkább magának beszélve). Mesés vidék. Az ember rabja az örökké füstös fővárosnak, heteken keresztül nem lát mást, mint egy sereg házat, viszont arról fogalma sincs, hogy micsoda Isteni búbják lakik a vidéken. A természet, ugy-e milyen szép?

A fiatal nő (akihez az utóbbi szavak intézve voltak, hidegen ránéz, aztán gyorsan elkapja megint a tekintetét róla.)

Az egyik ur: ezzel alig törődik. Azt hiszem, meg fog hűlni, ha kiszáll. Levethetné a kabátját. De meg az a fátyol is sok ilyenkor. En majd meggyulladok, olyan melegem van.

A fiatal nő (felbiggyeszi az ajkát, aztán jobban az ablak felé fordul. A fátyolt most már lehuzza egészen az álláig.)

Az egyik ur: Nem is hiszi, mily roppantul bájos, mikor így duzzog. Rózsás, naiv arcon harag! Senkisé megfogja komolynak tartani, mert szembeütnö az ellentét. Apró bébék tesznek így, mikor nem szabad csintalankodniok. a vendégek előtt. (Kedélyes nevetéssel.) Bájos szép nagyságos asszonyom, az istenre kérem, mosolyogjon. Csak épen egy pirinkó!

A fiatal nő: (fagyos hidegséggel) Befejzte?

A másik ur: (egy kicsinyég leteszi kezéből az újságot és megtörli a szemüvegét. Konstatálom, hogy csak az utasok bámulata miatt visz magával angol lapot, mert magyarul gondolja a következőket). Áhá, egy új típusa az aszfaltbetyárnak. Ez a vonaton szerez ismeretséget, talán nincs is egyéb dolga? Hanem a kicsike nehezen megy lépre. Hehehe! (Ismét belemélyed az újságba.)

Az első ur. Hogy rosszul áll tekintetének a szigorúság álarcá, annak megbírálására — joggal mondhatom — én vagyok leginkább hivatott, akin nem egyszer gyönyörködtem már pajzán, jókedvű tekintetében, hallottam ezüstcsengésű kacagását . . .

A fiatal nő. Lelkemre mondom, nem érdekelnek az emlékei. (Fölkel és leveszi kabátját. Az első ur fölugrik a segítségére, az asszony azonban kígyó ügyességgel fordul egyet, a másik pillanatban pedig a kabát a fogason függ.)

Az első ur. Én is mondom valamit, lelkemre. Azt, hogy maga kegyetlen, mert ilyen tréfát tiz velem. Most azt a látszatot akarja kelteni, mintha annyit sem érdeklődne irán-

tam, mint a király a kikindai póttartalékosok iránt, holott ez csak álarc és a valóságban az a legintenzivebb vágya, ami az enyém. Épen azért nevésszen szépen, olyan a maga kacagása, mintha egész gerlefészek dugna. Édes, ugy-e nevetni fog? Tiz percnyi terminust adok, utána meg fogom csókolni, ha nem engedelmeskedik. A túl az ablaktól melléje és eredménytelen kísérletet tesz, hogy megfogja a kezét.)

A fiatal nő: (gyöngéden eloltja.) Csak semmi bizalmaskodás, ezzel nem ér célt; egész életemben bántott a neveletlenség.

A másik ur: (felpillant az újság mögött. Magában.) Roppant vakmerő fickó. Ugy viselkedik, mintha én itt se lennék. Azt hiszi, hogy övé az egész világ, pedig hát jó lesz azt az asszonykát békében hagyni! (Maga elé bámul egy ideig) Utóvégre mi közöm az egészhez? En védjem egy vad idegen erényét? Hátha csak a látszat kedvéért komédiázik!

Az egyik ur: Sosem volt ilyen édes, mint ebben a felháborodásában. Most már, Isten bizony azért is megcsókolom, sőt kérem is, hogy ezek után valahogy ne mosolyogjon, mert végtelen fájdalomra esnek, ha megszűnnék a fel-tételem. Egyébiránt (kiveszi az óráját) még csak öt perc van hátra. Öt kinos hosszú perc. (Villámgyorsan elkapja az asszony kezét és erősen tartja a magáiban.)

A fiatal nő (miután hiába próbált szabadulni. Halkan.) Arcátlan. Egyszerűen arcátlan. Mit gondol rólunk ez az idegen?

Az egyik ur (tompán sugva.) Nem bánom, akármit is gondol. Olyan keveset törődöm vele, mint a niagarai vizeséssel. En csak

Az Esperantó-nyelv.

A nemzetközi érintkezésvelv történetéből. A „Debreczen” számára írta: ifj. Marich Ágoston.

Egyre több szó esik az esperantóról, a legújabb nemzetközi nyelvről. Sokan még ma is azt hiszik róla, hogy ez a nemzetközi nyelv a nemzeti nyelvek kiszorítására törekszik, pedig az Esperantó csupán a nemzetek egymással való érintkezését akarja könnyebbé tenni. A művelt embereknek óriás többsége bizony még ma sem képes egymással érintkezni; a modern közlekedés az embereket közel hozta ugyan egymáshoz, de az egyes nemzetek szellemi kincsétára még ma sem közös tulajdona az emberiségnek. Az idegen nyelvek tanulásához különös tehetség és sok idő kell, ezért nehézkes ma még a nemzetközi érintkezés. Mivel az ipar és kereskedelem gyors fejlődése egyre szorosabban egymáshoz fűzi a nemzeteket, mindjobban előtérbe nyomul a nemzetközi érintkezés nyelvének kérdése, melynek valóban nagy társadalmi és kulturális jelentősége van. A nemzetközi nyelveknek sok haszna volna. A tudomány és irodalmi művek olcsóbbak lennének, az ipari és kereskedelmi üzem olcsóbbá és egyszerűbbé, a művészet és tudomány minden új eredménye nyomban az egész emberiség közös kincsévé válnék.

A nemzetközi nyelv eszméjének hosszú története van. Ezeröttszázhatvanegyben máglyára ítélték egy Rajmundusz Lullusz nevű tudóst, mert boszorkányos, ördögi mesterségnek tartották, hogy a beszédet és nyelvet — Isten adományát — javíthatni merészeli. Rajmundusztól napjainkig számtalan nyelvalkotó kísérlet történt, melynek legnagyobb része kudarcra végződött. A sok kudarc és szertelenség jóideig magát az eszmét is nevetségessé tette. Ez azonban nem akadályozott meg sok nagynevű tudóst, hogy foglalkozzon a kérdéssel; ott volt a nemzetközi nyelv híveinek sorában a többi közt; Leibnitz, Descartes, Müller Miksa, Letellier, Forel, Berthelot. Az eszmét sokféle módon akarták megoldani. Sokan a latinban látták a nemzetközi nyelvet, mások egy élő nemzeti nyelvet akartak internacionálissá tenni, később a teoretikus, ugynevezett filozófiai nyelvkísérletek következtek.

A kísérletek során a legképtelenebb tervek merültek fel. Volt nyelv (Solresol 1861), melyet állítólag festeni, beszélni, énekelni, trombitálni, gyorsítani, rajzolni és kottázni lehetett. Ilyen kinövés volt a volapük is.

Az utóbbi időben a franciák, németek és az angolok sokat tettek a nemzetközi segéd-

nyelv érdekében, azonban mi magyarok is kivettük részünket ebben a nagyarányú mozgalomban. Első munkása az eszmének tapircaféi Kalmár György, a Podromus híres szerzője volt (1771), aki az egész Európát beutazta s mindenütt eredményes felolvasásokat tartott. Egyesületei voltak Rómában, Bécsben, Berlinben és Párisban, munkái három nyelven jelentek meg. Őt követi Réthy András, a görög nyelv tudós tanára (1820), továbbá Gáti István, az első magyar gyorsíró és Bolyai Farkas.

Mai napság a nemzetközi érintkezési nyelvek sokincset már meglevő és kizáróan törzsfogalmakból állítják össze. Így született meg 1887-ben az Esperantó. Neve onnan ered, hogy alkotója, Zamenhof Lázár dr. a munkáját Esperantó dr. álnéven bocsájította nyilvánosságra.

Az Esperantó nyelv szerkezete végtelenül egyszerű és könnyű, bárki három hét alatt megtanulhatja. Az Esperantónak mintegy ezer törzsszava van. Minden egyéb szó, árnyalat a harminckét képző és rag segítségével könnyen alakítható. Érdekes, hogy az Esperantó nyelv-tana egy levelező-lap nagyságú papírlapra elfér.

Az Esperantó-nyelvnek manapság már több mint tizenhárom millió híve van. A világ minden nagyobb városában van Esperantó egyesület. Az Esperantó sajtója 204 újságból és folyóiratból áll.

Nekünk magyaroknak nagy hasznunkra válnék az Esperantó behatóbb művelése. A magyar nyelv és nemzet teljes elszigetelten áll Európa kulturnemzetei között. Külföldön alig ismernek bennünket. Azt sem tudják, hogy vagyunk. Milyen könnyű volna esperantóval azzal a tizenhárom millióemberrel megismertetni kulturánkat! A magyar esperantisták már ebből a szempontból is támogatásra méltók. Van nekik egy kis füzetes vállalatuk, az az Universala Esperanta Biblioteko, a melynek füzetei már több ízben közöltek magyar költeményeket. A magyar esperantó-lap, a lap La Verda Standardo is számos cikkben ismertette külföldön hazánk kulturáját. Külföldön gombamódrá keletkeznek a különböző Esperantó-egyesületek. Eddig négy világkongresszuson jöttek össze az esperantisták. Mind-egyik kongresszuson átlag vagy kétezeren voltak jelen.

Egyesület.

— A magántisztviselők és kereskedő ifjak társasága e hó 21-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta a Royal-szálloda termében

A fiatal nő. Biz istenre mondom, sikoltok!

Az egyik ur. Nem fogja megtenni, mert nem szabad megtennie. Ha még utál is, el kell tűrnie, ami jön. Önféjűsködött, most én viszem a szerepet és folytatom. A fejembe vettem, hogy kigyógyítom ebből a márványmenyasszonykodásból, meg is akarom tenni. (Odahajlik a feje fölé.)

A fiatal nő (kiragadja a kezét amazéből és mindkét tenyerével befödi az arcát. Sugva) Ilyen botrány!

Az egyik ur. Maga rendez botrányt. Ha odasimult volna hozzám, minden feltűnés nélkül csókolhatom meg a fülét. Most már az erőszak következik. (Lefogja a kezét és szájon csókolja.)

A másik ur (aki a villámgyorsan lejátszódo jelenetet szinte megkövesülve nézi végig, a suttogó beszédből csak a suttogást hallja, azonban az asszony „menjen!” szavára felugrik. Minden további gondolkodás nélkül felricskázza az egyik urat, majd kirántja a kupé ajtaját). Mars, ki innét hitvány kalandor!

A fiatal nő (villogó szemekkel közibük ugrik). Mi köze magának hozzá, hogy az én uram mit csinál! Arcátlan! (Az egyik urhoz). Sanyikám, lásd el ennek a tolakodónak a bajját. (Sanyikám ellátja, még pedig háromszor egymásután).

A másik ur (künn a folyosón, letépett gallérral). Hát érdemes megvédeni a nők érnyét?

Hát érdemes?

alakuló gyűlését, amelyen nagyszámú érdeklődő jelent meg. A gyűlés elnöki tisztét Herman Jenő töltötte be, aki lelkes szavakkal fejte ki az egyesület céljait s szép szavakkal ecsetelve az egyesület jövőjét, összetartásra buzdította a szép és nemes célért lelkesedő híveket s a megalakult egyesületet kis virágos kerthez hasonlítva, azon nézetének adott kifejezést, hogy összetartással, lelkesedéssel munkálkodjanak azon, hogy a kis kertből hatalmas virágos erdő legyen, melyet terebélyes fák övezzenek és amelyet nem rombol össze az idő semmiféle vihára. Az élénk tetszésnyilvánításokkal kísért megnyitó beszéd elhangzása után jelenlevők az egyesülés eszméjét általános lelkesedéssel magukévé tették s nyomban megajtották a tisztikar megválasztását. Elnök lett: Szilass Hugó, alelnök: Herman Jenő, titkár: Römer Lajos, pénztárnok: Strausz Ernő, I-ső ellenőr: Stark Sándor, II-ik ellenőr: Szepesi Albert. A vigalmi bizottság elnökévé egyhangulag városunk társadalmában előnyösen ismert Kaufman Sándor választott meg. Végül következett a 25 tagu vigalmi bizottság választása, melynek megtörténte után a tárgysorozat teljesen ki lett merítve, az elnök a gyűlést bezárta. Az egyesület működését legközelebb egy jótékonycélú társas összejövetellel fogja megkezdeni, amelyről az érdeklődő közönséget lapunk utján fogjuk értesíteni. Az egyesülethez beiepní szándékozó hölgyek és urak, továbbá azon egyének, akik mint műkedvelők a rendezendő vig délutánok egyikén szerepelni óhajtanak, sziveskedjenek ebbeli óhajukat Herman Jenő elnöknel (Piac-utca 42.) szóban, vagy levélben bejelenteni.

A Kölcsönös Segélyző Egylet jubileuma.

Az ünnepségek lefolyása.

(Saját tudósítónktól.) Debreczen pénzügyi világának osztatlan részvétele mellett folyt le vasárnap igen impozáns keretek között a Debreczeni Kölcsönös Segélyző Egylet 25 éves jubileuma. Délelőtt fél 10 órakor a jubiláló egyesület a Kereskedő Társulat dísztermében tartotta huszonötödik rendes évi közgyűlését, a melyen az üzleti eredményről szóló jelentéseket vették tudomásul s megadták a hozzájárulást azokhoz a javaslatokhoz, amelyeket a vezetőség az üzleti eredményre vonatkozólag előterjesztett.

A rendes évi közgyűlés után ünnepelte az intézet fennállásának 25. évét. A jubiláris díszközgyűlést a városháza nagytermében tartották meg, azon a helyen, ahol egy negyedszázad előtt megalakult a Kölcsönös Segélyző Egylet. A városháza díszterme ez alkalommal zsufolásig megtelt közönséggel. Ott láttuk Weszprémy Zoltán főispánt, Kovács József polgármestert, számos előkelőséget, valamint a pénzügyi világ jeleseit.

Zádor Lajos elnök nyitotta meg a díszközgyűlést. Üdvözölte a megjelenteket, az intézet vendégeit. Beszédében kiemelte, hogy az intézet megalakítása körül a város akkori feje, Simonffy Imre volt polgármester egyéni és társadalmi sulyával szerzett érdemeket. Ő volt az, aki a szövetkezésben rejő nagy erőt felfogva, mindenképen igyekezett azon, hogy az eszme széles körben terjedjen. Sokáig volt Simonffy elnöke a szövetkezettnek s most annyi év után őt kéri fel a díszközgyűlésen való elnöklésre. (Hosszantartó éljenzés.)

Simonffy Imre kir. tanácsos örömmel tesz eleget a felhívásnak. Elfogadja az elnöki tisztséget, mert nem érzi idegennek magát a jubiláló szövetkezettnél. Bátran hivatkozik azokra, akik mint alapítók befolytak az intézet megalapozási munkájába. Figyelemmel kísérte az egyesület működését s örömmel győződött meg arról a becsületes tevékenységről, mellyel az ügyeket vezették. Ennek tulajdonítható az a példát ritkító nivó, amelyre az intézet emelkedett. Üdvözli melegen fenyéri Zádor Lajos elnököt és Szántó Sámuel vezérigazgatót, az intézet igazgatósági és felügyelő bizottsági tagokat.

Strobach Géza intézeti tisztviselő olvasta fel feszült figyelem közben a Kölcsönös Segélyző Egylet történetét. A nagyszabású ismertetés általános tetszést keltett.

magát szeretem, csak a maga gyermekiesen édes makacsságát akarom megtörni.

A fiatal nő (lángvörös arccal.) Azonnal engedje el. Akarom.

Az egyik ur (közelebb kuszva hozzá.) Nem engedem most már semmiért. Ha gyermek, akkor úgy bánok magával, mint ahogy a gyermekkel szokás. Megpróbálom a szelid, szeretetteljes hangot s ha ez nem használ, akkor erősebb leszek én is. A szeretet azért nem hiányzik, sőt nagyobb méretekből van meg. Most pedig azt akarom, hogy békéljen meg és szeressen egy kicsit.

A fiatal nő (remegő hangon, azonban erősebben.) Soha! Gyűlölöm, látni sem akarom soha.

Az egyik ur (még mindig szorítja a kezét, közelebb huzza magához.) Maga édes, nagyon édes, kicsit csacsi, aki nem tudja, mit gondolt, nem tudja mit cselekszik, csak a fejcséje után indul, holott a szive tele van bájos, tulfinom érzésekkel. Most is ilyen kápric bánja, de azt hittem, okosabb lesz.

A fiatal nő. Nagyon jól érzem magam ilyen ostobának.

A másik ur (magában.) Vakmerő, roppant vakmerő ember. Talán jó volna, ha felhívnam magamra a figyelmét! (Köhéssel erőszakosan, míg reszelőssé válik a torka.)

Az egyik ur (kezében az órával.) Egy perc van még hátra, remélem, nem mosolyog, mert akkor igazán szerencsétlenné tesz. (Az óráját közelebb hozza.) Nézze csak milyen gyorsan szalad a mutató!

Megtudtuk az ismertetésből, hogy a szövetkezetek 25 évvel ezelőtt még alig voltak ismeretesekek Magyarországon. Huszonöt év előtt Szántó Sámuel dr., aki a kereskedelmi akadémia jeles tanára volt, először magánbeszélések, majd hírlapi cikkekben, felolvasások alakjában propagálta az eszmét, mely széles tért hódított nálunk Debreczenben. Az intézet tervezgetésében segítségére volt Szántó dr.-nak fenyéri Zádor Lajos és K. Tóth Kálmán ev. ref. lelkész, akik hamarosan tőle alá hozták a Kölcsonös Segélyező Egyesületet. Az előértekezlet 1883. év november 23-án volt. Ugyanez év december havában 450 tag 2000 betétet jegyezve megkezdte működését a pénzüintézet.

A felolvasás után feszült figyelem közben emelkedett szólásra dr. Popper Mór és lelkes beszédben az intézet két kiváló és agilis vezetőjének, fenyéri Zádor Lajos elnöknek és Szántó Sámuel igazgatónak érdemeit méltatta. Beszéde közben gyakran hangzott fel éljenzés, ami a két ünneplőnek szólt.

Dr. Popper Mór beszéde alatt leplezték le az intézet számára készült két arcképet, mely Zádor Lajost és dr. Szántó Sámuelt ábrázolja. A két jól sikerült képről beszéd közben hullott le a lepel, amit percekig tartó taps követett.

Ezután Schwartz Vilmos lépett az emelvényre, hogy a debreczeni szövetkezeti alapon álló pénzüintézetek nevében tolmácsolja a nevezetes nap alkalmából a két ünneplő szakemberhez szóló üdvözlését. A debreczeni pénzüintézetek büszkéek arra, hogy Szántó Sámuel dr. utat tört a szövetkezetek működésére nézve. Ezen a becsületos uton, az ő útján haladnak mindannyian, nehézségekkel nem törődve a cél felé.

Az elhangzott szép beszédekre először Zádor Lajos válaszolt. Meghatva köszönte meg az elismerésnek ezt az általános megnyilatkozását.

Utána Szántó Sámuel dr. mondott nagyhatalmú beszédet. Mélyen meghatva áll az ünneplők előtt, — úgy mond — hogy a szép szavakra válaszoljon. Sohase volt barátja a személyi kultusznak, de most engedtesse meg, hogy hálát adjon a gondviselésnek, aki őt olyan környezetbe tette akikkel dolgozhatott. A szép óvációért a kartársaknak köszönetet mond. Különösen jól esik, hogy az ut, melyet ő tört, jó ut volt, hogy követik őt.

Végül Simonffy Imre kir. tanácsos mondott néhány meleg szót a közönségnek s a diszgyűlést bezárta.

Déli egy óraker a Bika szálló disztermében mintegy 300 terítékű társasbéd volt, a melyen megjelent Wespri Zoltán főispán és Kovács József polgármester is. A banketten először K. Tóth Kálmán mondott köszöntőt. Utána toasztot mondtak fenyéri Zádor Lajos, Szántó Sámuel, Ferenczy Gyula és még számosan.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Kedden: Gretchen, vigjáték. „B” bérlet.
Szerdán: Rigoletto, operette. „C” bérlet.
Csütörtökön: Nagymama, operette „A” bérlet.

Pénteken: Debreczen a holdban, látványos énekes bohózat. (Bérletszünet.)

Szombaton: Debreczen a holdban, látványos énekes bohózat. „B” bérlet.

Vasárnap délután: Dollárkirálynő, operette. (Bérletszünet.)

Este: Debreczen a holdban, látványos énekes bohózat. (Bérletszünet.)

* A színház hírei. Szerdán kerül színre másodszer Verdi bájos zenéjű operája Rigoletto. A címszerepet ez alkalommal Horváth Kálmán éneklí, a ki nagyban készül erre a szerepre. Ez előadás rendes helyárral „C” bérletben. Az igazgatóság kéri a t. közönséget a kinek egy kis özikéje volna, lenne oly kegyes azt az Erdészlány operettéhez kölcsön, vagy örök áron eladni. Ez ügyben értekezni lehet Ferenczi rendezővel a színháznál. — Greschen. Ma este kerül színre Lipschut és Davis pikáns bohózata, vörös színappal. Greschent Hahnel Aranka adja. Ez előadásra a

földszinti ülőjegyek nagyobb része már elővételben elkel. — Csábító. Az igazgatóság Qrapulin operáját március közepére tűzte. Ez operának Debreczenben lesz a premierje.

Öngyilkos Vilmos-huszar.

Büntetésről a halálba.

Agyonlőtte magát.

(Saját tudósítónktól.) Egy debreceni származású katona ölte meg magát tegnap a nagyvárad huszár kaszárnyában. Magyary János huszárkaplár az illető. Pár hónappal ezelőtt helyezték át Debreczenből a Vilmos-huszárok nagyvárad osztláyahoz. A szerencsétlen tegnapelőtt reggel szolgálati karabélyával mellbe lölte magát. Már nem lehetett rajta segíteni. A szerencsétlen huszár pár percnyi kínlás után kiszenvedett.

Az öngyilkos káplár 21 éves volt s ideje előtt, önként állott be katonának. Kicsit könnyelmű volt a legény s az altiszt bajtársainak apróbb összegekkel tartozott, amit nem tudott fizetni. Emiatt is elkekeredett, de különben is vizsgálat volt ellene folyamatban. Magyary János ugyanis a napokban szabadságot kapott és egy falusi rokona lakodalmára ment. — A szabályszerű jelentkezést elmulasztotta s csupán az előjárásnál jelentette be a községben való tartózkodását, a csendőrségnél azonban nem mutatta fel a szabadságlevelét.

A szerencsétlen fiu úgy akart segíteni a bajon, hogy meghamisította a szabadságlevelét, amire természetesen rájöttek és megindították ellene a vizsgálatot. Valószínű, hogy a büntetéstől való félelem vitte rá az öngyilkos elhatározásra.

Készenlétben a debreczeni ezredek.

Március közepén le a határra!

Mozgósítási hírek.

(Saját tudósítónktól.) A hadvezetőség gyorsan és erélyesen cáfol meg minden mozgósítási hírt, de azért a cáfolatok őszinteségében erősen kételkedhetünk azok után, hogy ellenkező oldalról viszont makacsul merülnek fel egymás után olyan hírek, melyek azt jelentik, hogy a tavasszal nagyobbarányu csapateltoiások és mozgósítások lesznek.

Tegnap például Debreczenben ellenőrizhetlen forrásból terjedt villámgyorsan széjjel, hogy a debreczeni ezredek mozgósítás előtt állnak, sőt hogy a debreczeni II. Vilmos-huszárezred parancsot kapott volna már a közeli napok multán bekövetkezendő indulásra. Utána jártunk a dolognak, de csak annyit sikerült megtudnunk, hogy a Vilmos-huszárezred keretében felsőbb parancs folytán tényleg megtettek minden előintézkedést a mozgósításra, de azonnali indulásról szó sincs. Erről különben legelső sorban a Máv. állomásfőnökségnek is tudnia kellene, de Stingli Kálmán állomásfőnök munkatársunknak kijelentette, hogy preventív intézkedések megtételére semmiféle intézkedést nem kapott.

Azonban a levegőben mégis van valami. Ez pedig az, hogy úgy lehet, már rövid időn belül, március végén, esetleg április elején a Vilmos-huszárezred és a 39. gyalogezred ittlévő zászlóalja lemegy a határra készülségnek. Biztos forrásból tudjuk, hogy a két ezred 1900. évtől felment korosztálybeli tartalékosait rendkívüli szolgálat-

tételre március 15-ére behívták. A tartalékosok képeznek aztán a helyőrséget, a tényleges, standbeli katonákat pedig levezényelik Boszniába, vagy Zimony környékére a határ őrizetére.

Hogy valamelyes mozgósítási készülődések vannak Debreczenben, azt más körülmény is mutatja. A Pavillon laktanyában különösen mozgalmos élet uralkodik. Szombaton például a 39. gyalogezred itthonlövő egy zászlóaljának legénysége közt négy szekér élestöltényt osztottak ki. A legénység pedig mint befejezett ténny beszéli, hogy még március 20-ka előtt ezt a zászlóaljat is levezénylik a határra. Különben olyan a helyzet, hogy a közeli napok bizonyára teljes világosságot derítenek a mozgósítási előkészületekre.

Ezerkoronás ékszerlopás.

Betörés a Hunyady-utcán.

Hajsza a tettes után.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni rendőrség két hét óta nagyszabású bűnügyben folytat nyomozást. A város egyik legforgalmasabb helyén, a Hunyady-utcán történt vakmerő betörés, melynek tettesét a rendőrség eddig mindhiába nyomozta.

A betörés még február hó 6-án történt a Hunyady-utca 6-ik szám alatt, hol Kupferstein Jakab földbirtokos nejének lakására tört be ismeretlen tettes. A betörő a délutáni órák alatt Kupfersteinék távollétében hatolt be, nyilván álkulcs segítségével a lakásba és itt összeforgatott mindent, amint értékebb holmit keresett. A leányszobában felfeszítette az éjjeli szekrényt és itt már talált egy arany karperecet, négy aranygyűrűt, egy briliánt és egy gyémántkőves gyűrűt, egy aranynyakláncot és egy pár arany fülbevalót. Ezeket mind magához vette és azonkívül felfeszítette a ruhaszekrényt, honnan elvitt egy ridikült, melyben 20—30 korona készpénz volt. A betörő aztán amint bejutott, olyan nyugodtan és zavartalanul távozott. Az ellopott tárgyak összes értéke megközelíti az ezer koronát.

A betörést este 6 óraker a hazatérő Kupfersteinné vette észre. Azonnal feljelentést tett a rendőrségen, mely megindította a nyomozást. A gyanu legelőbb a cselédségre hárult, de ennek a feltevésnek nem volt semmi alapja. — Inkább az volt a valószínű, hogy a betörést valamely notórius betörő követte el, aki a lakásfosztás után nyomban elhagyta a várost. A rendőrség pedig minden lehetőt megtett, hogy elfoghassa a tettest.

A redőrség közegei felkutatták az összes zálogházakat, de a lopott ékszereknek sehol sem találták nyomát. Táviratoztak az ország minden városába, azonban ez sem vezetett eredményre. A nyomozást mindazonáltal folytatják.

Odol
Fogak legjobb szere.

Kossuth bécsi utja.

Kihallgatáson a királynál.

Döntés nem várható.

— Távirati tudósítás. —

Budapest február 22. Ma délelőtt nagyon sok függetlenségi képviselő járt Kossuth Ferenc lakásán. Valamennyi az iránt érdeklődött, hogy utazik-e csakugyan délután a miniszter Bécsbe?

Megnyugtató választ kaptak. — Kossuth fürgén fogadta vendégeit s látható izgalommal beszélt utazásáról.

— Fontos elhatározások várhatók, — mondta többeknek. — A helyzet bizonytalansága nem huzható tovább. Én teljes bizalommal megyek. — Azt hiszem, józan várakozásaink teljesülni fognak.

Politikai körökben biztosan tudják, hogy Kossuth Ferenc előterjesztéseinek a bázisa a kartell alapján létesítendő nemzeti bank.

Budapest, február 22. Kossuth Ferenc a délután 2 óra 30 perckor induló vonattal utazott Bécsbe, ahova 6 óra 55 perckor érkezett. Kossuth kíséretében Apponyi Albert kultuszminiszter és Szerényi József államtitkár vannak. — Kossuth a pályaudvarról egyenesen a bankgassei Magyar Házba hajtatott, hol azonban, tekintettel arra, hogy lépcsőt még mindig nem tud járni, a földszinten vett magának lakosztályt.

Budapest, február 22. Politikai körökben híre jár, hogy Kossuth Ferenc holnap déli audienciáján döntés nem történik. — Kossuth az önálló bankra megteszi előterjesztését, de a király a bankügyben mindaddig nem határozhat, míg a kormányok között a hivatalos tárgyalások be nem fejeződnek.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kíméltétek meg álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek nesznek lesznek.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt kérjük figyelembe venni.

A gyermek szereti a
SCOTT-féle Emulsiót

és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést ha meg van zavarva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2K. 50.

Kapható minden gyógytárban.

MULATSAG.

A Polgári-kör hangversenye. A Polgári-kör mához egy hétre, 28-án, vasárnap délután 5 órakor 40 éves jubileuma alkalmából a Bika dísztermében magas színvonalu hangversenyt rendez. A kiváló helybeli szereplők közt fellép a bámulatosan sokoldalú művész, Fényes Annus is, ami szintén eseményszámba mehet. A helybeli szereplők mind régi, meghitt ismerősei a közönségnek. Közreműködnek: Zilahyné, Zilahy, Nagy Vilmos, Zöldi János, Hajdu László, Harsányi Jolán, Czobor László, a Munkás-dalegyet és Rácz Károly, énekkel,

hegedűvel, zongorajátékkal, felolvasással, monológgal, szavalással. Jegyeket lehet váltani a Polgári-kör helyiségében, (Piac-u. 7., I. em.) I. rendű ülőhely 2 kor., II. rendű ülőhely 1 kor., állóhely 60 fillér.

Szerbia panaszkodik.

—

Két hét múlva kerül sor a háborúra.

Szerbiában tovább dühöngenek.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 22. Külügyi és hadügyi körökből szivárgott ki, hogy két-három héten belül semmiesetre sem dől el annak a sorsa, hogy a monarchia Szerbiába küld-e büntető expedíciót, vagy esetleg kiadja-e az ultimátumot?

Bécs, február 22. A bécsi tőzsdén a háborus hírek hatása alatt állandó az izgatottság. Emiatt a tőzsdén ma hivatalosan kihirdették, hogy a monarchia Szerbiával szemben semmiféle megtorló lépést nem tett. A helyzet komoly, de Magyarország—Ausztria nem tér el a békés irányzattól.

Belgrád, február 22. A szerb kormány félhivatalosa ma hivatalos kommunikét közöl, mely azt állítja, hogy Szerbia korrektil viselkedik, de jogos érdekeit megvédi. — A monarchia hadi készülődéseivel szemben úgy védekezik, hogy a szignatarius hatalmak tanácsait megfogadja. Hadseregét mindenre elkészítve tartja, de azért nem tesz olyan készülődéseket, mint a monarchia.

Szerbia határa teljesen normális, míg a határ magyar részről sűrűn tele van rakva katonákkal. A szerbiai határszéli kaszányákban 10.000 katona van, míg a magyar részen 40.000 ezer. Szerbiában nincs összpontosítás, míg a monarchiában egymást érik az ezredmozgósítások. A szerbiai félhivatalos így fejezi be panaszkodásait: Magyarország—Ausztria követi a támadó fellépés politikáját, mely a monarchia erőszakos balkáni céljait szolgálja. A közeljövő megmutatja, hogy Szerbia izolálva marad-e, ha kitörne a háború. Ez képtelenség volna, mert lehetetlen, hogy ököljog alapján a XX. században tért hódithason, foglalásokat csináljon egy állam.

Az összesküvők gyűlése.

Belgrád, február 22. Az összesküvő párt vezetési tegnap délután értekezletet tartottak, melyen Misics ezredes, Gencsis volt miniszter, Radovics őrnagy és más összesküvők vettek részt. Az értekezlet célja az volt, hogy a párt a politikai helyzethez állást foglaljon. Misics ezredes közölte, hogy az óradikális klubnak, különösen a klub vezetőjének Pasicsnak az a véleménye, hogy ha Szerbia háboruba száll Ausztria-Magyarországgal, ez úgy az országra, mint a dinasztia teljes bukását okozhatná. Misics ezredes tehát azt ajánlotta, hogy az összesküvők csatlakozzanak az ó radikális klub eme nézetéhez, hogy ezáltal a királyhoz való ragaszkodásukat bizonyítsák. Hasonló értelemben nyilatkozott Gencsis exminiszter, aki, mint a király bizalmasa, kijelentette, hogy a király érülete békés és csak olyan embert hajlandó a kabinetlakitással megbízni, aki a jelenlegi bonyodalmak békés megoldására törekszik. Misics ezredes javaslatát az egész radikális csoport elfogadta és felhatalmazta Misicset, hogy erről a határozatról úgy Péter királyt, mint az ó-radikális klubot értesítette.

A porta és Szerbia.

Konstantinápoly, február 22. A porta növekedő aggodalommal kíséri a belgrádi politikai helyzetet, valamint a szerb és montenegrói hadikészülődéseket. A közvélemény attól tart, hogy a Szerbiával való háború nem volna lokalizálható és messzebbmenő bel- és külpolitikai következményekkel járhatna a portára, mint az 1876. évi szerb háború.

Negygyűlés a Monarchia ellen.

Belgrád, február 22. Ma délelőtt tartották meg a zágrábi felségárulási per ellen az egyetemi hallgatók által egybehívott tiltakozó nagy gyűlést, amelyen körülbelül 5000 ember vett részt. A szónokok a tisztán politikai motívumokat emelték ki, amelyek a hatalmon levőket Ausztria-Magyarországon arra bírták, hogy ártatlan polgárokat ilyen porbe keverje.

A nagygyűlés Európának humánus és civilizált népeihez felebbez és azoknak figyelmét erre a perre irányítja. Ezen határozat elfogadása után Amiradji herceg szintén jelenlevő hírlapíró üdvözölte a nagygyűlést az orosz nép nevében, amely a szerbekkel való szolidaritást meg fogja tudni védelmezni. Jovanovics mérnök elnöknek felszólítására a nagygyűlés teljes rendben szétoszlott.

HIREK.

— **Hunyadvármegye és a Ne temere.** Hunyadvármegye törvényhatósága tegnap válaszolt Debrecen városának a Ne temere ügyben hozzá intézett megkeresésére. A vármegye a feliratot tudomásul vette s azzal foglalkozni nem kíván.

— **Ülés a városházán.** A személfuvarozási válatat házi kezelésbe vétele tárgyában kiküldött bíróság ma délelőtt tíz órakor ülést tart a városháza kistanácstermében. Az ülés eredményét holnap számunkban hozzuk tudomására olvasó közönségünket.

— **Hajdumegye az O. M. G. E. gyűlésén.** Az O. M. G. E. Budapesten február hó 27-én gyűlést tart, amelyen tárgyalni fogják az új dohánybevéltási eljárást és a dohányárak felemelését. Ezen a gyűlésen a hajdumegyei érdekeltséget Kömmerling János és Ercsey Károly fogják képviselni.

— **Mikor lesz a sorozás?** A fő-sorozásra nagyban készül úgy a polgári, mint a katonai hatóság s annak idejét már meg is állapították. Eszerint a sorozás március 2-től hatodikáig fog tartani. Az első napon az összes önkéntesek állanak elő elsősorban, tekintet nélkül a sorszámokra s csak azután jönnek sorba a rendes sorszámú ujoncok. Ezen újabb intézkedést egy miniszteri rendelet hagyta meg s ennek értelmében az önkéntesek hamarosan megszabadulnak a sorozás kényelmetlensége alól.

— **Uj főmérnök.** A debreczeni társaséletben oly szimpatikus Jármay Tamás kulturmérnök főmérnökké neveztetett ki. A megérdemelt kitüntetéshez mi is gratulálunk.

— **A mai hangverseny.** A már hetekkel ezelőtt megnyilvánult óriási érdeklődésből ítélve a hegedű souverén mesterét: Isayet egész Debrecen intelligens közönsége fogja ünnepelni a zenekedvelők társaságának ma esti hangversenyén. A nagy mester lelket, szívet megremegtető, csodás játékának varázslatos hatalma alatt tette egy híres kritikus a következő kijelentést:

— Paganini, a nagy Paganini feltámadott.

A másik vendég Dienzl Oszkár zongoraművész, kit ma először lesz alkalma közönségünknek mint solo-játékost megismerni. A tagok által el nem foglalt helyekre Csáthy Ferenc ur könyvkereskedésében és este a pénz-

tárnál válthatók jegyek. Ülőhely 4 korona, állóhely 2 korona. A hangverseny kezdete fél 8 órakor.

— **Tanácsülés a városházán.** Debreczen város tanácsa tegnap délelőtt Kovács József polgármester elnöklete alatt ülést tartott. Folyó ügyeket intéztek el.

— **Cipész szaktanfolyam Debreczenben.** A Technológiai Iparmúzeum a debreczeni cipésmesterek részére szaktanfolyamot rendez, mely már e hét első napjaiban megnyílik. Jelentkezések szép számmal történtek s a vezetőség kéri a netán még jelentkezni akarókat, hogy a kereskedelmi és iparkamaránál a hivatalos órák alatt megjelenni sziveskedjenek. A tanfolyam anyaga a szükséges számtan és szerkesztési ismeretek mellett különösen az emberi láb anatómiáját áruismeret és ipari technológiát és a kalkulációt öleli fel. A tanfolyamra legfeljebb 20—22 hallgató vehető fel.

— **Hejszini bejárás.** A debreczen—tokaj—bodrogkereszturi-ut helyszíni bejárásánál, mely mint megtörtént március hó 8-án és 9-én fog megtörténni, a kormányt Kovács műszaki főtanácsos fogja képviselni.

— **Bocskay-szobor Kismarján.** Kismarja biharmegyei község szobrot akar állítani Bocskay Istvánnak. A szoborra segínyt kért Hajdúvármegyétől. A kérelmet a legközelebbi közgyűlés fogja tárgyalni.

— **Az erdei makkoltások ügye.** A városi erdők makkoltatási bérlei kérték a tanácsot, hogy a makkoltatás idejét hosszabbítsa meg. A tanács tegnapi ülésén a bérlek kérelmét elutasította.

— **Miniszteri leirat.** A színházi butorzat kijavítása ügyében hozott azon közgyűlési határozatot, mely nyolcezer korona költséggel óhajtja kijavítani a debreczeni színház butorzatát, a miniszter tegnapi leiratában jóváhagyta. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy ezen közgyűlési határozatra valószínűleg nem lesz szükség, mivel a színház teljes újjáépítése ugyanis a felszínen mozog s azt minden valószínűség szerint egy-két év alatt meg fogják alakítani.

— **A vármegye kavicsszükséglete.** Tegnap járt le a pályázat a vármegye kavicsszükségletének szállítására és az utak jókarban tartására vonatkozólag. Midőssze hat pályázó jelentkezett az évenként mintegy százezer korona értékű munkákra, akik között ott vannak a Lehman- és Reichman-féle cégek is, kik a városi pályázatnál oly nagy küzdelmet vívtak egymással. Az eredményt február 27-én fogják kihirdetni.

— **Háztételi ajánlat.** Harstein Kálmáné felajánlotta a városnak Piac-utca 83. számú házat megvételre 218 ezer 400 koronáért. A tanács a pénzügyi bizottság elé fogja utalni az ügyet javaslatlétel végett.

— **Protestáns-estély.** A Hittanszaki Önképző Társulat folyó hó 27-én, szombaton délután 5 órakor a főiskola dísztermében igen szépnek ígérkező protestáns-estélyt rendez, melynek sikerén úgy a társulat, mint az egész teológus ifjuság és tanárikar nagy buzgósággal fáradozik. Az estély szónoka Jánosi Zoltán ref. lelkész lesz, aki mellé több kiváló szereplő sorakozik, míg az ősrégi híres főiskolai kántus — mely az idén különösen jó erővel rendelkezik — és a csak most alakult, de már messze vidéken is nagy sikert aratott zenekar egy-egy számmal működnek közre. A műsor különben a következő: 1. Szicíliai hajós-ének. Férfikarra átírta Sz. Nagy József. Főiskolai énekkar. 2. Szavolat. Barna Róza urleány. 3. Mendelsohn: Téli dal. Éneklő Fias Kálmán

hittanhallgató, zongorán kíséri Balogh István ur. 4. Beszéd. Jánosi Zoltán ref. lelkész ur. 5. Gaál F.: Magyar ábránd. Balogh Emma urleány. 6. Grieg: Ase halála. Főiskolai zenekar. 7. Szavolat. Énekkisérlet mellett előadja Boros Jenő hittanhallgató. 3. LXXXIX. zsoltár, 1. vers. Közének. Belépő díj: számozott ülőhely 50 fillér, állóhely 20 fillér. Jegyek előre válthatók Csáthy Ferencz könyvkereskedésében. A meghívókat az estélyre ma küldi szét a rendezőség. Itt emlíjük meg, hogy ez alkalommal lesz először megtekinthető a kollégiumnak a díszteremben és tanácsteremben elhelyezett gazdag és nagybecsű képtára.

— **Solymossy Elek kérelme.** Solymossy Elek, a színészközpont igazgatója iskolája részére hateraz korona segínyt kért a várostól, hivatkozással az első év nehézségeire. A tanács legközelebbi ülésén tárgyalni fogja a kérelmet.

— **A kivándorlás korlátozása.** A belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a kivándorlóknak északnyugati kikötők felé irányításának korlátozása tárgyában. A rendelet megtiltja azt, hogy azon kivándorlókat, kik Fiumében valami ok miatt a kivándorlástól elestek, a „Hamburg—Amerika Linie Hajótársaság“ részére közvetítések az egyes kivándorlási ügynökségek. Az üdvös rendeletnek nagy hatása lesz és bizonyára sok magyar polgárt fog megtartani a hazának.

— **Az adófelsőzlamlási bizottság ülései.** Tegnap kezdte meg működését az adófelsőzlamlási bizottság. A városháza könyvtárhelyiségében tartják az üléseket s ott bírálják el az adóügyekben a kiváló bizottság határozatai ellen beadott felszózlamlásokat. A bíróság egész nap ülésezik s a tárgyalás nyilvános lévén, azon bárki megjelenhetik az érdekeltek közül.

— **Esperantó a szabad iskolában.** Ma este 6 órakor a szabad iskolában a jelzett Esperantó-előadást Marich Agoston fővárosi hírlapíró fogja megtartani, ki e célból már megérkezett városunkba. Ezen előadás keretén belül fogja a helybeli Esperanto-csoport a hallgatósággal vendégünk révén az Esperantó nemzetközi segédnyelv fontosságát nemzeti és kulturális szempontból megismertetni. E nemzetközi segédnyelvet bárki 2—3 hét alatt könnyen megtanulhatja. Ugyancsak értesítjük Debreczen közönségét, hogy a helybeli Esperantó-csoport az előadást követő napon, tehát folyó hó 24-én este a holnap közlendő külön értesítésben olvasható helyen és időben megalakul, ahol a tagok ingyenes oktatásban részesülnek. A mai előadás az ipartestület dísztermében lesz 6—7-ig.

— **Közgyűlés a Csapókertben.** A Debreczen—csapókerti függetlenségi és 48-as olvasókör február 28-án délután 3 órakor saját helyiségében tartja ez évi rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Mult évi zárszámadás megvizsgálása és felmentvény megadása. 2. Pénztáros lemondása és új pénztáros választása.

— **Ünnepély a zárdában.** A Svetits intézet bájós növendékei kedves és minden ízében mulató házi ünnepélyt rendeztek szombaton és vasárnap a nagyközönség, valamint hétfőn a tanuló lányok összessége számára. A két veszekedő testvér című kis tréfa nyitotta meg a házi ünnepélyt, amelyben Pelczel Matild, Janatka Mariska és Markovszky Juliska jeleskedtek. Gyönyörű volt a következő Kolombus című daljáték. Az ujjvilágrész felfedezőjének izgalmas tengeri küzdelmét festi le s a bájós leánysereg, amely a daljátékban foglalkoztatva volt, különösen Szentessy Mariska és Borynász Margit kitűnően megfeleltek feladatuknak. Remekül festettek ezután a táncra felvonuló matrózok, akik igazán izléssel, sőt grációzitással táncoltak. Pompás volt a Bakfis csiny című énekhármas, amelyben Rhébay Erzs, Pávay Boriska és Szenes Irén kedves játékkal arattak nagy tetszést. Drucker Alicze

sikeresen adott elő monológot. Mintha valami csodás mesevilág ragyogott volna fel, olyan volt a Rózsabimbók fakadása című táncgyűveleg, amelyből Jármy Margit, Dömsödy Emma, Rubinstein Erna, Mórász Magduska emelkedtek ki. Az utolsó kedvesen mulató jelenet a „Zseniális banda“ volt, amelyért az összeröplőket elismerő tapsokkal jutalmazta a díszes közönség. A gyönyörködtető házi ünnepséget ma délután megismétlik.

— **Kiállítás.** Az állami gazdasági ismétlő iskolában (a közraktár mellett) a háziipari tanfolyamon készített háziipari tárgyakat folyó hó 28-ától egy heti időtartamra kiállítják az iskola helyiségeiben. A kiállítás díjtalanul megtekinthető.

— **Hangverseny—Matiné.** A debreczeni Zenede alsó osztályu növendékei haladásának bemutatása végett vasárnap délelőtt 11 órakor hangversenyt rendezett. A növendékek előmenetele mindenkit meglepett. A szereplők: Husz Rózsika, Balázs Magda, Szilágyi Dezső, Morvai Margit és Erzs, Surányi Olga, Klein János és Boriska, Fodor Lili, Vásári Kata, Auszterlitz Lili, Balogh József, Wilhelm Ilona, Pogány Erzs, Kiss József, Killer Olga, Csáky Mariska és Piacsek Sári mindnyájan egyformán kedvesen és ügyesen játszottak. Az ismerésből kijutott az érdemes tanári karnak is. A szülők és a közönség a legnagyobb megelégedéssel távoztak a szépen sikerült matinérol.

— **A kávécsok, vendéglősök és pincérek csütörtöki kabaré előadása és táncmulatása** iránt egyre nagyobb az érdeklődés. Részt vesz a műsorban Barna Erzsike urleány Tiszafüredről, ki is hegedű, cimbalom, gitár és zongora-számokat fog előadni. Részt vesznek még Gyöngyi Jolán, Rózsa Irénke, Rosenberg Zsófia urleányok, Gyöngyi Izsó, Hajnal Anna, Ferenczy Frigyes, Nádor Zsiga és Mártonfalvy György urak. A multság a „Royal“ termében lesz. Belépő jegy 2 korona.

— **Szengáz mérgezés a tanyán.** Nagyszalontai tudósítónk jelenti: A szomszédos nagyszalontai tanyán tegnap szerencsétlenség történt. Kenéz János 75 éves gazda és 70 éves felesége este jól befűtött a boglyakemencébe. Mikor a szoba jó meleg volt, a házaspár lefeküdt. Reggel sokáig nem mutatkoztak, s a szomszédok feszítették fel az ajtót. Az ágyban holtan találták az asszonyt, a férje pedig haloklott. A gazdát bevitték a nagyszalontai vörös kereszt kórházba, ahol pár óra múlva ő is kiszenvedett. Az eset nagy izgatottságot keltett az egész környéken, s azt hitték büntény történt. A vizsgálat azonban megállapította, hogy a kemence repedt volt, s ennek következtében szengáz fejlődött, mely a szerencsétlen öreg házaspárt megölte.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Kozma József ref. 23 éves, Kiss Ferenc ref. 2 hónapos, Ferge Mihály ref. 16 hónapos, Kemeny Julianna ref. 1 napos, Cserép János ref. 48 éves, Sólyom Imre ref. 40 éves, Král András ágh. ev. 47 éves.

— **Dr. Tihanyi Béla** az összes gyógytudományok tudora, Korányi tanár belklinikájának volt orvosa, belgyógyász, orr, gége és fül orvos rendel. d. e. 8—10-ig és d. u. fél 3-tól 4 óráig Piac-utca 73. sz. alatt.

— **Vizvezeteki, fürdő, csatornázás és szivattyu berendezéseket** gyorsan szakszertien készít és javít jótállás mellett, Wilhelm Ede, Hatvan-utca 4.

— **Szabászati és varró tanintézetben** március hóban új cursust nyitok. A berlini legrégebbi és legnagyobb szabászati akadémián nyert tapasztalatom folytán alapos és könnyű mód szerint tanítok. Beiratkozást a hó bármely napján elfogadok. — Könyves Tóth Ilona Rákóczi-u. 14. sz.

— **Debreczenben Bethlen-utca 27. alatti ház** igen jó karban eladó. Értekezhetni lehet ugyanott, Csonka-utca 20. alatt.

— **Tisztító kalapos műhelyben** mindennemű kemény, vagy puha és cilinder kalapok tisztítását előnyösen eszközölhetem. Belicay Lajos kalapos, Piac-utca 34. sz. alatt a posta mellett.

— Kisasszony felvétetik, aki a magyar és német nyelvben, gyorsírázatban és gépirásban jártassággal bír. — Czim a kiadóhivatalban.

— A Bika-szálloda összes helyiségeiben a páratlan zamatu, gyógyhatású müncheni *Salvator-sör* mártól kezdve már kapható.

Szabadalmazott Amerikai CZIPŐK

15)
20) korona
25)

kizárólag
MANDEL LIPÓT
raktárában.

2514

TÁVIRATOK.

Tüzriadalom egy vizsgán.

Szombathely, A vas megyei gencsi gazdasági egyesület vizsgálati előadását pánikszzerű tüzriadalom zavarta meg. A vizsgálat az épület elsőemeletén folyt le és azon részt vett vagy háromszáz ember, közöttük Ernuszt Kelemen főrendiházi tag is. Vizsga közben valaki tüzet kiáltott, mire a jelenlevőket óriási rémület fogta el. Mindenki a kijárat felé tödült, hol óriási tolongás támadt. Ernuszt és társai hiába intették nyugalomra a megriadt embereket, nem használt semmit. A tömeg fele már kijutott, mikor a házban keletkezett tűz belekapott a lépcsőházba. Erre a terembe szorult 50 ember létrákon és a villámhárítókon mászott le az emeletről. Nagyobb bal eset nem történt.

A végrendelet hamisítási pör.

Budapest, február 22. A Gelléri Szabó János-féle végrendelet hamisítási bűnpör egyik vádlottját, Fülöp Gizellát a budapesti törvényszék vádta nécsa 10 ezer korona kaució ellenében szabadlábra helyezte.

Jekelfalussy nem mond le.

Budapest, február 22. Több lap azt a hírt közölte, hogy Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter a napokban kihallgatáson jelent meg ő felsége előtt, hogy beadja a lemondását. Ez a hír illetékes helyről szerzett értesülés szerint onnan ered, hogy a honvédelmi miniszter a képviselőház szombati ülés alatt egy támadásra reflektálva barátai előtt oly nyilatkozatot tett, amelyet félreértettek és amely arra a hamis következtetésre adott alkalmat, mintha a miniszter hivataloskodásába beléunt volna. A Bud. Tud.-ot felhatalmazták annak kijelentésére, hogy az egyáltalán nem felel meg a valóságnak, hogy a honvédelmi miniszter továbbra is megmarad állásában, hogy tehát a napokban várható királyi

kihallgatásról szóló hír éppen olyan kevéssé felel meg a valóságnak, mint az, hogy a miniszternek lemondó szándéka volna.

Regény-csarnok.

42.

Regény.

A nagy rejtély.

Szivem elszorult e hangra, és nagyot dobbant, mintha megakarna szakadni. Kebléről kezemet vállára tevém, hogy támaszom legyen.

„Nem arra kérlek, hogy sajnálkozzál fellettem, Eustace, de azt kívánom, hogy igazságos légy irányomban. Te nem vagy igazságos. Ha mindjárt eleinte biztál volna bennem, ha azon áldott napokban, midőn felismertük, hogy szeretjük egymást, bevallottad volna nekem az igazat; — ha mindent elmondnál volna nekem, és többet, mint a mennyit most tudok — Isten legyen tanum rá, hogy mégis hozzád mentem volna! — Most is kétkezel még benne, hogy szentül hiszem ártatlanságodat?”

„Nem kétkezel benne, Valéria,” válaszolt. „Lelked minden ösztöne nemes. Nagylelkűen beszélsz és époly nagylelkűen érzed. Ne kárhoztass, szegény gyermek, ha messzibb látok, mint te, ha élre látom, mi fog bekövetkezni, fájdalom, igenis biztosan, a kegyetlen jövőben.”

„A kegyetlen jövőben?” ismétlém. „Mit akarsz ezzel mondani?”

„Te ártatlannak hiszed, Valéria. A törvénszék, mely előtt álltam, kétkezed büntelenségemben és a gyanu függőben maradt. Mily okod van neked az ítélet dacára engem ártatlan embernek hinni?”

„Nincs szükségem okra! Az ítélet dacára, az esküdtszék dacára hiszek!”

„Barátaid egyet fognak-e érteni veled? Ha nagybátyád és nénéd megtudják mi történt — s előbb-utóbb meg kell azt tudniok, mit fognak mondani? Azt fogják mondani: „Roszszul kezdett; eltitkolta unokahugunk előtt, hogy egyszer már házas volt; álnév alatt vette el. Mondhatja ugyan, hogy ártatlan, de csak saját szavával bizonyíthatja. — Midőn a törvény előtt állt, az ítélet csak az volt: Be nem bizonyítható. Ez nekünk nem elég. Ha az esküdtszék igazságtalanságot követett el irányában, hadd bizonyítsa be.” Ime, ezt gondolja, ezt mondja felőlem a világ. Ezt fogják gondolni és mondani barátaid is. Meg jön még az az idő Valéria, midőn még te, igen még te is érezni fogod, hogy barátaidnak vannak éveik, melyekre támaszkodhatnak míg neked nincsenek.”

„Ezen idő sohasem fog létezni számomra!” feleltem melegen. „Te sértesz, bántasz, ha ezt lehetségesnek hiszed.”

Lebontá kezemet valláról, egy lépéssel hátrált és keserű mosolylyal szólt:

„Csak néhány nap óta voltunk házasok, Valéria. — A te szerelmed még új és ifju. Az idő, mely mindent elvisz magával, e szerelem első hevét is lefogja hűteni.”

„Soha! Soha!”

Még jobban hátralepett.

„Nézz körül a világban” szólt. „A legboldogabb férfiak és feleségek esetlegesen félreértik egymást s összekocczannak; a legfényesebb házassáletnek is meg vannak a maga fellegei. Ha ama napok számunkra is bekövetkeznek, mindazon félelem, kétely és gyanu, mit most nem érzed, utat fog találni szivedhez. Ha fellegek fognak tornyosulni a mi házassáletünk egén, ha én első nyers szavamat fogom ki-mondani, ha te hevesen fogsz válaszolni, — akkor saját szobád magányában, az álmatlan éj néma csendjében első feleségem nyomorult halálára fogsz gondolni! Eszedbe fog jutni, hogy felelőssé tettek érte, s hogy ártatlanságom soha be nem bizonyult. Önmagad fogod kérdeni: „Igy kezdődött-e az ő idejében is, durva szóval a férj részéről és a feleség heves válaszával? Az lesz-e egykoron az én végem is, a minőnek félig mégis hitte a törvényszék a szegény asszonyét?” — Utálatos kérdések ezek ha a feleség intézi saját szívéhez! Te el fogod fojtani e gondolatokat; vissza fogsz rettenni előlök, irtózáttal, undorral, mint az jó asszonyhoz illik.

(Folyt. köv.)

Donogán és Somossy Debreczen,

Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye,
vászon, kész fehérnemű.
Női divatárak. Külön sző-
nyegosztály. 2455

Óriási választék!

.. Világkiállítás St. Louis 1907.
.. „GRAND PRIX“.

Jobban tisztít, mint más fém tisztítószer.

Még azokat is, akik éveken át más
használtak, meghódította a valódi

ERŐ

sósborszesz,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint a szájjíz, haj-és bőrápolószer. — Szükséges minden háztartásban. — Kapható mindenütt 30 fill. 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben. Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS labororium, GYŐR.
2265 Kapható mindenütt.

ELADÓ!

50 drb 7 méteres
akác haszonfa

Értekezhetni: Piac-utca 44. sz. a.
az ügyvédi irodában. Telefon 151.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata
az Egyesült Villamossági és Gépgyár R. T. képviselője. — Iroda

Debreczen, Piacz-u. 77. sz. (az udvarban.)
Telefon sz. 567. Telefon sz. 567.

Elvállal Villamos világítási berendezéseket, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a legszolidabb kivitelben erőátviteli motor berendezéseket. Nyomdák, műhelyek, szivattyúk stb. meghajtására a leghasznosabb kivitelben. — Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csillárokat, dynamo-gépeket, motorokat, műszereket, ivés izzólámpákat, dr. Just Wolfram lámpákat. **Tervek és költségvetés díjtalan.**

Serravallo

Vasas Kina-bora.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon
Államdíjat és aranyérmét nyert.

Erősítőszert gyöngékedők, vérszegények és láb-
zók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vér-
javító szer. — Kiválóan jóízű.

Több mint 5000 orvosi elismerő nyilatkozata
Kapható:

J. Serravallo-nál

Triesz-Barcola.

A gyógyszerárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fillér,
1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

A Szent-Anna és Battyányi-u.
sarok házban

egy üzlethelyiség

esetleg lakással együtt

még mindég kiadó.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érde-
kében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvaságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett ésszélkifújta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré és pu-
hává tesz! Poudert alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrpoló szer páratlan! Teljesen fémentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
1938 a városházzal szemben.

Szőlőoltvány.

szállít fajtisz-
taságért jót-
állva legdu-
sabb válasz-
tékban má-
évek óta első-
nek és meg-
bizhatóbbnak
ismert

Kükülmönti első szőlőoltvány telep; tulajdo-
nos GASPARI FRIGYES Medgyes 25. sz.
(Nagy kükülmönt m.) Tessék képes árjegyzéket
kérni! Az árjegyzékben található az ország
minden részéből érkezett elismerő levelek, en-
nélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének
megtétele előtt az ismerős személyiségektől
ugy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szere-
het magának fenti szőlőtelep feltétlen meg-
bizhatóságáról. 2210

Burgondia-utca 3. sz. ház eladó.

Van rajta 6 szobás földszinti lakás üvegezett folyosóval, 2 szobás eme-
leti lakás, 2 nagy istálló, minden lakáshoz fűskamara, lakható 2 szobás pince-
lakás, borpince, téglával kirakott jégverem.

Óriási nagy udvar. Halálesetből kifolyólag
sürgősen eladó.

Értekezhetni lehet ugyanott.

Sesztina Lajos vaskereskedése

Piacz-utcza 23. szám.

Nagy raktár

vizvezeteki csövekben, kutkagylókban.

Zsirbödönök.

Konyha-edények, főző kony-
hák, kályhák, John-mosógépek.

2375

Pollák S. Villamos világítási és Motorberendezési vállalata

Telefon 656. sz.

DEBRECZEN, Piacz-utcza 43.

Telefon 656. sz.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy az általam feltalált és forgalomba hozott „Folytatólagosan kapcsolható biztosító készülék“ (villamos világítás és erőátvitel részére) beszerzése által minden villamosáram-fogyasztónak módjában van a rövidzárlat, áram túlfeszítés, vagy vigyázatlan kezelés folytán beállott biztosító kiolvadásokat minden költség és szakavatkozás nélkül azonnal helyreállítani. Ezen készülék teljesen tűzmentes, 25 tartalék biztosítóval van ellátva és egyszersmint mint kikapcsoló is használható.

Fentieknél fogva t. Czimednek saját érdeke, hogy villamos berendezését ezen szab. biztosítóval szereltesse fel, mert ezáltal azon helyzetbe jut, hogy minden előforduló üzemzavart azonnal megszüntethet, szakember hozzájárulása nélkül. Az általam készített berendezéseket ezen szab. saját gyártmányu „folytatólagosan kapcsolható biztosító“ készülékkel szerelem fel s minden berendezés szakszerű elkészítéséért, valamint zavartalan működéséért 3 évi teljes jótállást vállalok.

Szíves megbízásait mielőbb kérve, vagyok teljes tisztelettel

POLLÁK S. elektrotechnikai cikkek gyára DEBRECZEN, Piacz-utcza 43.

Cs. és kör. szab. „Folytatólagosan kapcsolható biztosító“ villanyvilágítás és erőátvitel részére.

Bekapcsolva.

1 darab biztosító készülék 4-6 és 10 Amperig K 3.20 25 tartalék biztosító 4-6 és 10 Amperig K I.

Mindennemű csillárok, asztali lámpák, világító testek és felszerelési cikkek nagy választékban. Légszesz- és petrolum csillárok szakszerű átalakítása villamos világításra.

Villamos erőre berendezett nikkelező, galvanizáló telep és elektrotechnikai műintézet.

Megszüntek a rövid zárlat által okozott kellemetlenségek Magyar ipar! Magyar találmány!

„Folytatólagosan kapcsolható biztosító“ villamos világítás és erőátvitel részére.

Szabadalmazva: Magyarország. 33763, Ausztria 25657, Németbirod. 182059, Angolország 11667, Északamerikai Egyesült Államok 860606. stb. stb.

Kikapcsolva.

Eladó ingatlanok.
Varga-utca 18. számú 433 négyszögöl nagyságu

házas telek
ugyszintén a Boldog falvai kertben egy 2748 négyszögöl területű

gyümölcsös pajtával
eladó. Értekezhetni: Piacz-u. 32. I. em. **Szedlák és Vámos** cégénél. Telefon 93.

2544

Eladó bikák.

Szunyogh Szabolcs esztári gulyájából eladó 2 drb három éves és 14 drb 2 éves magyar tenyészbika. 2563

Bővebbet **Móricz Pál Esztár**, u. p. Pocsaj.

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely közelében a vámospércsi országút mentén fekvő ugynevezett Nyilas-telepen

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örökáron kaphatók.

Értekezhetni lehet **Dr. Márton Kálmán** ügyvédnél Piacz-u. 44. szám. Ujfalussy-ház.

Légszesz és villamos csillárokat,
ámpolnákat, falikarokat, mennyezet, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat készít petroleum és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy légszesz és villamosra

Kulcsár József
bronzműves, Debreczen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt.
Telefon 638. szám. Telefon 638. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreczeni képviselője tart állandó nagyválasztéku raktárt légszesz szerelvény különlegességekből.
A Modern technika óriási fölülmulthatatlan vívmánya a modern égő légszeszlámpák 50 százalékos légszesz megtakarítással. Kül és belvilágításra ivlámpák gyönyörű hatás fénynyel 3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.
Non Oxid Porcellán invert égők 120 gyertya fény világítási erővel 50 százalékos légszesz megtakarítással 85 liter légszesz fogyasztás óránként tehát 2 fillér.
Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény” gáz izzótesteket, (harisnyákat) melyek a legolcsóbbak.
Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

A „Debreczen“

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia-utca 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állíthasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lakodalmi és béli meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen“ kiadóhivatalában eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen“ nyomda.